

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI**  
**İLE**  
**ÇİN HALK CUMHURİYETİ KALİTE KONTROL, DENETİM VE**  
**KARANTİNA GENEL İDARESİ ARASINDA**  
**TÜRKİYE'DEN ÇİN'E İHRAÇ EDİLEN ANTEPFISTIĞI İÇİN BİTKİ**  
**SAĞLIĞI GEREKLİLİKLERİ PROTOKOLÜ**

Türkiye'den Çin'e Antepfıstığı güvenli bir şekilde ihraç etmek, Çin tarımının ekolojik güvenliğini korumak amacıyla, ithal edilen bitkinin-zararlı risk analizi kurallarını esas alarak, Türkiye Cumhuriyeti Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (bundan sonra "Türk tarafı" olarak anılacaktır) ve Çin Halk Cumhuriyeti Kalite Kontrol, Denetim ve Karantina Genel İdaresi (bundan sonra "Çin tarafı" olarak anılacaktır) aşağıdaki önlemler üzerinde mutabık kalmışlardır:

**Madde 1**

İşbu protokolde bahsi geçen Antepfıstığı, Türkiye'de üretilen kabuklu veya kabuksuz, işlenmemiş Antepfıstığı ifade eder.

**Madde 2**

Türkiye'den Çin'e ihraç edilecek Antepfıstığı Çin'in ilgili bitki sağlığı kanun ve yönetmeliklerine uygun olacak ve canlı zararlılar ve Çin tarafınca endişe duyulan karantina zararlılarından (ekte listelenen) ari olacaktır. Ürünün saflığı bozulmamış olacaktır.

**Madde 3**

Türkiye'den Çin'e ihraç edilen Antepfıstığı Türkiye'de işlenecek ve depolanacaktır. Başka bir ülke ve/veya bölge orijinli Antepfıstığı Türkiye'den Çin'e ihraç edilemez.

**Madde 4**

Antepfıstığının yetiştirilmesi ve depolanması sürecinde, Çin tarafınca endişe duyulan karantina zararlılarına yönelik olarak Türk Tarafı, zararlılar hakkında kontrol önlemi

alacak ve yürütecek, zararlılara ilişkin sörvey ve izleme çalışmalarını geliştirecektir. Çin tarafının talebi üzerine Türk Tarafı, sörvey, izleme, önleme ve işleme tabi tutma kayıtlarını sağlayacaktır. Eğer, Türkiye’de Antepfıstığında yeni bir zararlı ortaya çıkarsa, Türk Tarafı Çin Tarafını zamanlıca bilgilendirecektir.

#### Madde 5

Türkiye’den Çin’e Antepfıstığı ihracatı yapmak isteyen tüm depolama ve işleme tesisleri Türk Tarafınca kayıt altına alınmış olmalıdır. Tesislerin listesi Çin Tarafınca denetlenecek ve onaylanacaktır.

Türkiye’den Çin’e ihraç edilen Antepfıstığı toprak, yabancı ot tohumları ve her türlü bitki kalıntılarında ari olacaktır.

Her paket şu bilgileri içermelidir: ürün adı, orijin yeri, parti numarası, depolama ve işleme tesisinin adı veya kayıt numarası. Bunlara ek olarak, şu metin her pakette bulunmalıdır: *本产品输往中华人民共和国(Bu Antepfıstığı partisi Çin Halk Cumhuriyeti’ne ihraç edilecektir.)*

#### Madde 6

Türkiye’den Çin’e giden Antepfıstığı için transfer konteynırı ve ulaşım araçları, Antepfıstığı’na herhangi bir zararlının girişini önlemek amacıyla detaylı bir şekilde denetlenecek ve dezenfekte edilecektir. Çin tarafınca endişe duyulan herhangi bir karantina zararlısı Türkiye’den Çin’e ihraç edilen Antepfıstığında tespit edilirse, Antepfıstığı, iki tarafça teyit edilmiş olan işleme tabi tutma kimyasalları ve metotları ile Türk Tarafınca fumige edilecektir.

#### Madde 7

İhracattan önce, Türk Tarafı, Çin bitki sağlığı gerekliliklerine göre resmi denetimi gerçekleştirecek ve yetkili görevlinin imzası bulunan bir resmi bitki sağlık sertifikası Türk Tarafınca düzenlenecektir. Bitki sağlık sertifikası şu ek beyanı içerecektir: “Bu parti, *Türkiye Cumhuriyeti Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Kalite Kontrol, Denetim ve Karantina Genel İdaresi Arasında Türkiye’den*

*Çin'e İhraç Edilen Antepfıstığı İçin Bitki Sağlığı Gereklilikleri Protokolü*'nde tanımlanan şartlara uygundur ve Çin tarafınca endişe duyulan karantina zararlılarını içermemektedir." Bitki sağlık sertifikası İngilizce dilinde yazılmış olmalıdır.

#### **Madde 8**

Denetimler, sevkiyatın Çin giriş limanı'na ulaşmasının ardından, Çin Denetim ve Karantina Hizmetleri (CIQ)'nden talep edilmelidir. Üründe Çin tarafınca endişe duyulan karantina zararlıları tespit edilirse, o parti, karantina işlemi için gönderilecek ve işlem etkili olduğunda erişim izni verilecektir. Eğer yeniden denetimde karantina işlemi geçersiz veya başarısız ise, parti geri gönderilecek veya imha edilecektir. Ciddi durumlarda AQSIQ, Türk Tarafına derhal bilgi verecek olup problem çözülmediği sürece Türkiye'den Antepfıstığı ithalatını askıya alabilir.

Ekte belirtilmeyen diğer karantina zararlılarının tespit edilmesi halinde, CIQ, *Çin Halk Cumhuriyeti'nin Giriş ve Çıkışlarda Hayvan ve Bitki Karantinası Kanunu*" ve onun uygulayıcı yönetmeliklerine göre işlem uygulayacaktır.

#### **Madde 9**

İşbu protokolün yürürlüğe girmesi halinde, Türk Tarafınca sağlanan bilgiye ve CIQ'nun engelleme statüsüne göre, Çin Tarafı Türkiye'ye ön denetim ve retrospektif inceleme için bitki sağlığı uzmanları gönderebilir. Uzmanlar; Antepfıstığı kültürü, depolanması, taşınması, işlenmesi ve ihracatı, yapılan araştırmalar, izleme çalışmaları ve akademik iletişime yönelik olarak Türkiye'nin bitki sağlığı sisteminin etkinliğini kontrol edecek ve değerlendireceklerdir. Gerekli görülürse; AQSIQ, Zararlı Risk Analizini yeniden uygulayacaktır.

Tüm masraflar (ulaşım, konaklama ve sigorta dâhil) her iki tarafça karşılanmalıdır.

#### **Madde 10**

Protokol, Türkiye'den Çin'e ihraç edilen Antepfıstığının bitki sağlığı gereklilikleri için uygulanır. Antepfıstığı, Çin Ulusal Gıda Güvenilirliği Standartlarına (kalite, biyotoksin,

bulaşan, pestisit kalıntısı gibi) uyumlu olmalıdır, ancak söz konusu uyumluluk bu protokole ait değildir.

#### Madde 11

Taraflar uyuşmazlıkları dostça müzakereler yoluyla çözecektir.

#### Madde 12

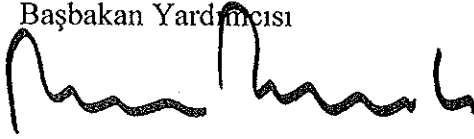
İşbu protokol, yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını Tarafların birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir. İşbu protokol, üç (3) yıl süreyle yürürlükte kalır. Taraflardan biri, işbu protokolü sonlandırma niyetini, geçerlilik süresinin bitiminden altı (6) ay öncesinden diplomatik kanallar yoluyla diğer tarafa yazılı şekilde bildirmediği, işbu protokolün yürürlük süresi otomatik olarak müteakip üçer (3'er) yıllık sürelerle uzar.

İşbu protokol, ..... 'de ..... tarihinde her biri eşit derecede geçerli olan, iki nüsha halinde Türkçe, Çince ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Yorumlamada herhangi bir farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

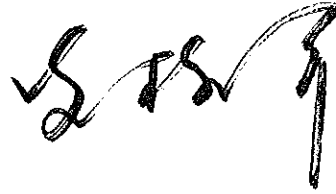
Türkiye Cumhuriyeti  
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı  
Adına

Çin Halk Cumhuriyeti Kalite Kontrol,  
Denetim ve Karantina Genel İdaresi  
Adına

Mehmet ŞİMŞEK  
Başbakan Yardımcısı



ZHI Shuping  
Bakan



**EK:**

**Çin Tarafından Endişe Duyulan Karantina Zararlısı**

No	Bilimsel Adı
1.	<i>Megastigmus pistaciae</i>
2.	<i>Schneidereria pistaciicola</i>
3.	<i>Suturaspis pistaciae</i>
4.	<i>Septoria pistaciae</i>